

T A R İ H VESİKALARI

Sayı: 8

Ağustos 1942

Cilt: II

MAHMUD II. DEVRİNDE HALEB İSYANI

[c. I. sayı 4, sahife 265 ten devam]

1813—1819

Dergimizin dördüncü sayısında Haleb isyanının 1813-1228 senesinde ceryan eden ilk safhasına ait vesikaları neşir etmiş ve mukaddemede isyanın daha sonraki safhasına kısaca temas etmiştik. 1228 (1813) senesinde Haleb valiliğine getirilen Cebbar Zade Celâleddin Paşa aldığı tedbirlerle asayişî temin etmiş ve fakat çok geçmeden şehrin içinde ve dışında türeyen bir takım şakiler yine asayişî bozmuşlar ve bir fesat çıkarmaya hazırlanmışlardı.

İşte bu sırada Halebde vali bulunan eski Sadrıazam Hurşid Ahmed Paşa maiyetinin yolsuz hareketleri de Halebde yeniden bir isyanın çıkmasına sebep olmuştur. Bir gece ansızın Paşanın kethüdası Süleyman Beyle ve diğer bazı ağaların ve Paşa imamının evlerini basmışlar, kethüdayı öldürdükleri gibi diğerlerini, evlerinde «buldukları esbab ve alât-ı fısk u fucur ile beraber alarak mahkemeye götürmüşler» ve imamı göstererek «Kadı Efendi İstanbula yalnız bunu ilân et, yetişir» demişlerdir. (Tarih-i Cevdet, ikinci tabı, c. XI. s. 37, İstanbul, Matbaa-i Osmaniye 1309; Şani Zade Mehmed Ataulah Efendi Tarihi, c. III. s. 75.)

Bunun üzerine Hurşid Paşa Halebin suyunu ve zahiresini kesmiş halkı sıkıştırma ve asker getirtmeye kalkışmış ve Diyarbakırda bulunan silâhdarını mayetiyle birlikte Halebe çağırmişti. Bundan başka Lazkiye iskelesine çıkarılmak üzere Selanik valisinden muvazzaf asker gönderilmesini istemiş ve hadiseyi de Bab-ı Âliye bildirmiştir. Devlet isyanın bastırılmasına yardım için bir taraftan Kayseri valisi Ebu Bekir ve diğer taraftan Cebbar Zade Celâleddin Paşaları memur ettiği gibi Halebin iskelesi olan İskenderuna çıkarılmış olan topçu, arabacı ve humbaracı efradı da Bağdad meselesi hallolduğundan Haleb valisinin emrine verdimiş ve asilere yardımda bulunan Hadidi Aşireti reisi Hamud İbrahimin tecziyesini emr etmiştir. (Bak. Tarihi Cevdet, ikinci tabı, c. XI. s. 36-38. İstanbul 1309 Matbaa-i Osmaniye ve Şani Zade tarihi c. III. s. 74-77 ve 91-94).

Kısa bir surette anlattığımız bu ayaklanma ile ilgili Başvekâlet Arşivinde rasladığımız belgeleri bu defa neşretmekle Haleb isyanının ikinci safhasının mümkün mertebeye tenvir edileceğine kani bulunuyoruz.

Cemal TUKİN

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
Tarih doçentlerinden

I

Mîrimîran-ı kiramımdan hâlen Kayseriye sancağı mutasarrıfı Elhac Ebu Bekir dâme ikbaluhuya hüküm

Bu esnada Halebede bazı rbab-ı şekavet ve mefsedet ihtilâs-ı fırsat ile firarî eşkıyaya hafiyyeten haber irsal ve ber-takrib Halebe celb ü idhal birle bivech iş'al-i naire-i fesad ü ihtilâl iderek halen valileri olan Sadr-ı esbak düstur-ı mükerrerem vezîr-i gayret-semirim Hurşid Ahmed Paşa dâme iclâluhunun dairesi halkından bazılarının sakin oldukları mahalle ve hanelere hücumu cür'et ve muharebeye tasaddiye cesaret eyledikleri ve ulema ve vüchdan ekseri keyfiyeti bil-müşahede derhal canib-i müşarünileyhe varub

herbiri Devlet-i Aliyyemin bende-i fermanberi ve çaker-i sadakat-güsteri olduklarını beyan ile isbat-ı müddeaya-ı rızacuyî etmiş oldukları ve el-haletü hazihî iç kal'a ve bazı kapu müşarünileyhin hıfzında olarak tarafeynden ceng ü cidal olunmakta idüğü bil-ihbar vâsil-ı samia-i şehriyaranem olmağla müşarünileyh hâmil-i mühr-i hümayunum olmuş ve bitahsis unvan-ı Serdar-ı ekremî ile kesb-i imtiyaz itmiş fakara-perver ve usul-i raiyet-perverîye vukufu cümle indinde bedihî ve azhar esdika-yi vükelâ-yi saltanatımdan olduğu malûm ve müselleme ve vardığı mahallerde insaf u dâdı kendüye pişe ve imar-ı memleket ve asayiş-i hal ve aramiş-i bâl-i raiyyeti fikr ü endişe ide geldiği ve hususiyle Halebe vürudundanberü kimesneye bilâ mucib bir gûna cevri ü ezası işidilmediği emri-i gayri-i mübhem iken eşkıya-yı merkumenin bu vechile harekât-ı nabecaya ictisarlari mücerred zatlarında mevfur olan habaset ve mel'aneti icra gazezinden ibaret olduğu zâhir ve aşikâr olmakdan nâşi eşkıya-yı merkumenin alâeyyihalin biavn-i Bâri def' ü tenkileriyle tahaddüs iden fesad ü ihtilâlin külliyyen izalesi irade-i katia-i cihandanem muktezasından olarak olbabda müşarünileyhe başka ve Haleb kadısı ve müftü ve ulema ve şürefa ve vücuh ve yeniçeri zabiti ve ocaklı ve bil-cümle ehl-i ırz güruhuna hitaben başka evamir-i şerifem isdar ve tisyar olunmuş ve sair lâzımgelen tedabir dahi tertib ve icra kılınmış olup sen ki mîrimîran-ı mumailihsin Kayseriye sancağının Halebe oldukca kurbiyeti cihetiyle senin bin-nefs müşarünileyhin imdadına irişmen lâzımgelmiş olmağla vüsul-i emri-i celil-ül-unvanımda kapun halkı ve tez elden tedarük idebildiğin asakir ile bin-nefs hareket ve seyr-i seri ile müşarünileyhin maiyetine varub emri ü re'yi üzere amel ü harekete mübaderet eylemen fermanım olmağın memuriyetini havi işbu emri-i celil-ül-kadrim isdar ve ile tisyar olunmuşdur İmdi bu husus mevadd-ı saireye bir vechile makîs olmayub ehemmi muham-ı vacib-ül-ihitimam-ı saltanat-ı seniyyemden olup bu babda iğmaz ve rehavet ve teenni ve betaet bir vechile caiz olmamağla mukteza-yı gayret ve sadakatin üzere tez elden tedarük idebildiğin asakir ile heman hareket ve serian ve âcilen müşarünileyhin imdadına irişerek emri ü re'yine mütabeat iderek def' ü tenkil-i eşkıya hususuna seni ne vechile istihdam ider ise iradesine muvafakat iderek ibraz-ı hüsn-i hizmete can-siparane sa'y ü gayret eylemen kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü ve hilâf-ı ferman ve münafi-i tenbihat-ı padişahanem vaz' u hareket vukuu hakkında vahamet ve nedameti mucib olacağı malûmun oldukca bervech-i meşruh amel ü harekete ve infaz-ı emri irade-i tacidaranem ile ibraz-ı levazım-ı kâr-güzarî ve sadakate kemaliyle ikdam ve dikkat ve hilâfından gayet-ül-gaye hazr-ü mücanebet eylemen babında.

Evasıt-ı M. 235 (Muharrem 1235 ortaları—İkinciteşrin 1819 başları)

II

Halen Adana valisi ve ilhakan Uzeir ve Beylân sancakları mu-
tasarrıfı vezîrim Mehmed Celâlüddin Paşa dâme iclâluhuya hüküm

Bu esnada Halebde bazı erbab-ı şekavet ve mefsedet ihtilâs-ı fırsat ile firarî eşkıyaya hafiyeten haberler irsal ve ber takrib derun-ı Halebe celb ü idhal birle bîvech iş'al-i naire-i fesad ü ihtilâl iderek halen valileri olan Sadr-ı esbak düstur-ı ekrem vezirim Hurşid Ahmed Paşa dâme iclâluhunun dairesi halkından bazılarının sakin oldukları mahalle ve hanelere hücumla cür'et ve muharebeye cesaret eyledikleri ve ulema ve vücuhden ekseri keyfiyeti bil-müşahede derhal canib-i müşarünileyhe varub herbiri Devlet-i Aliyemin bende-i fermanber ve sadakat-güsteri olduklarını beyan ile isbat-ı müddeaya rızacuyf itmiş oldukları ve el-haletü hazihî iç kal'a ve bazı kapularını müşarünileyhin hıfzında olarak tarafından ceng ü cidal olunmakta idüğü bil-ihbar vâsil-ı samia-i şehriyaranem olmağla müşarünileyh hâmil-i mühr-i hümayunum olmuş ve betahsis unvan-ı Serdar-ı Ekremî ile kesb-i imtiyaz itmiş fakara-perver ve usul-i raiyet-perveriye vukufu cümle indinde bedihî ve zâhir esdika-yı vükelâ-yı saltanatdan olduğu malûm ve müsellemler ve vardığı mahallerde insaf ve dâdi kenduye pişe ve imar-ı memleket ve asayiş-i hal ve aramış-i bâl-i raiyeti fikr ü endişe idegeldiği ve hususiyle Halebe vürudundanberu kimesneye hilâ mucib bir gûna cevr ü ezası işildilmediği emri gayr-i mübhem iken eşkıya-yi merkumenin bu vechile iş'al-i naire-i fitne ve fesada ictisarları mücerred zatlarında merküz olan hiyanet ve mel'aneti icra gazezine mebni idüğü bedihî ve bedidar olmaktan nâşi eşkıya-yi merkumenin biavn-i Bâri alâeyyihâl def' ü tenkilleriyle tahaddüs iden fesad ü ihtilâlin külliyyen izale ve imhası irade-i katia-i cihandan muktezasından olarak olababda müşarünileyhe başka ve Haleb kadısı ve müftü ve sair ulema şürefa ve vücuh ve yeniçeri zabiti ve ocaklı ve bil-cümle ehl-i ırz güruhuna hitaben başka evamir-i şerifem isdar ve tisyar olunmuş vesair lâzımgelen tedabir dahi tertib ve icra kılınmış olub sen ki vezîr-i müşarünileyhsin bundan akdem Bağdad maslâhatiyçün tehiye ve âmade eylediğin asakiri kethüdan maiyetiyle Diyarıbekir üzerine irsal eylemiş isen de Adana eyaletinin Halebe kemaliyle kurb u civariyeti cihetiyle senin tez elden müşarünileyhe mühimmat ve cephaneye ve asker ve cihat-ı saire ile imdad ü ianetin lâzımeden ve sen saire makîs olmayub vüzera-yi izamımın gayur ve namdar ve icra-yi irade-i şerifeme sa'y-ı bîşümar iden esdikasından olduğun malûm ve aşikâr olmağla vüsul-i emri celil-ül-unvanımda gayret-i akraniyet-i vüzera-yi bil-mütalâa mecbul olduğun kâr-şinasî ve reviyet ve umur-aşınayî ve sadakat muktezası üzere

Diyaribekire olan ianene halel getürmiyerek müşarünileyh ile bil-muhabere tez elden müşarünileyhe cephan ve mühimmat ve asakir ve cihat-ı saire ile lâzime-i imdad ve ianetin icrasına kemaliyle ikdam ve müsareat ve led-el-iktiza matlûb ider ise sen dahi bin-nefs azimete dikkat ve ihtimam eylemen fermanım olmağın memuriyetini havi işbu emr-i celil-ül-kadrim isdar ve icaleten ile irsal olunmuşdur İmdi senin Halebe kemali kurbiyetin hasebiyle müşarünileyhe tarafından cephan ve mühimmat ve asker vesair cihat ile lâzime-i muavenet ve müzaheretin icrasına vufur-ı sa'y ü gayret ve led-el-hace matlûb eder ise bin-nefs azimet itmek üzere hazır ve amade bulunmağa dikkat ve bu babda hatırhah-ı hidîvaneme mürafaasından mesai-i cemile zuhûru ile ibraz-ı hüsn-i hizmete müsareat eylemen kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü ve iğmaz u rehavet ve teenni ve betaat vukuu bir vechile caiz olmadığı malûmun oldukda göreyim seni ber vech-i muharrer amel ü harekete ve infaz-ı emr ü irade-i padişahanemle ifa-yı muktezaya-yı kâr-güzarî ve reviyete ihtimam ve mübaderet ve hilâfından ziyade tehaşi ve mücanebet eylemen babında .

Evâsıt-ı M. 235 (Muharrem 1235 ortaları=İkinciteşrin 1819 başları)

III

Halebe gitmek üzere esna-yi rahde olan dergâh-ı muallâm
topcu ve arabacı zabitleri zîde kadrühüme hüküm

Siz ki zabitan-ı mumaileyhimsiz bundan akdem Bağdad maslâhatiyçün Deriseadetimden tertib ile ihrac olunmak üzere iken husus-ı mezbur rehîn-i hüsn-i suret olarak oltarafa azimetinize hacet kalmamış olduğuna binaen şimdilik Halebde ikamet itmek üzere olcanibe gönderilmiş iseniz de el-haletü hazihi Haleb canibinde bazı ihtilâl ve fesad tekevün eylediği tahkik kılınmış olmakdan naşi hâlâ Haleb valisi Sadr-ı esbak dustur-ı mükerrerem vezîrim Hurşid Ahmed Paşa dâme iclâluhu maiyyetine memuriyetiniz hususuna irade-i seniyyei şahanem taallûk itmekle bu emrim esna-yi rahde her ne mahalde tarafınıza vasıl olur ise müsteshabiniz olan toplar ve mühimmat ile bir an akdem maiyet-i müşarünileyhe irişüb emr ü re'yine mütabaat ve istihdam eylediği hidematta sadikane sa'y ü gayret eylemeniz fermanım olmağın mahsusan işbu emr-i şerifim isdar ve.....ile irsal olunmuşdur İmdi bulunduğunuz mahalden bir gün evel maiyyet-i müşarünileyhe vusule şitab ve müsareat eylemeniz kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu babda teenni ve betaet bir vechile caiz olmadığı malûmunuz oldukda bervech-i meşruh amel ve harekete ve ibraz-ı hüsn-i hizmete dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübaadet eylemeniz babında

Evâsıt-ı M. 235 (Muharrem 1235 ortaları=İkinciteşrin 1819 başları)

IV

Haleb valisi sadr-ı esbak vezir-i gayret-semîrim Hurşid
Ahmed Paşa dâme iclâluhuya hüküm [1]

Sen ki vezîr-i sadakat-mesir ve müşîr-i müşteri-tedbir-i müşarünileyhsin bu esnada Halebde bazı erbab-ı şekavet ve mefsedet ihtilâs-ı fırsat ile firarî eşkıyaya hafiyeten haberler irsal ve ber-takrib derun-ı Halebe celb ve idhal birle bîvech iş'al-i naire-i fesad ve ihtilâl iderek dairen halkından bazılarının sakin oldukları mahalle ve hanelere hucuma cür'et ve muharebeye tasaddiye cesaret eyledikleri ve ulema ve vucuhdan ekseri keyfiyeti bil-müşahede derhal tarafına varıb her biri Devlet-i Aliyyemin bende-i fermanber ve çaker-i sadakat-gesteri olduklarını ifade ile isbat-ı müddeaya-yı rizacuyf itdikleri ve el-haletü hazîhi iç kal'a ve bazı kapılar hıfzında olarak tarafeynden cenk ve cidal olunmakta idüğü bil-ihbar vâsıl-i samia-i şehriyaranem olub Haleb vucuhundan bu babda ibraz-ı sadakat ve senin emr ü re'yine mütabeat birle ülül-emre itaat idenler için dua-i hayr-ı şahanem mebzul ve sezavar ve muhalefet idenler haklarında inkisar-ı mülûkânem derkâr olmakdan naşi bunların meram-ı habaset-encamları mücerred daire-i inkiyaddan huruc ve zirve-i bağı u isyana vülûc iderek fukara-yı sükkân ve kuttan-ı memleketi zir-i yed-i tagallûblerine alarak icrayı mefasid ve ifa-yı kâr-ı kâsidlerine fırsat bulmak daiye-i vahiyesine mebnî idüğü ve bu suret aceze-i raiyet ve ehl-i irz ve bilcümle sükkânı vilayet haklarında ne derece muzir ve rızay-ı meyamin-irtiza-yı cihandanerame ne mertebe münafi ve mugayir olduğu beyan ve ber mukteza-yı diyanet ülül-emre itaat her halde mucib-i selâmet ve hilâfı harekete mübaderet dünya ve âhiretde muris-i peşimanî ve nedamet olduğu keyfiyeti dermeyan kılınarak küçük ve büyük cümlesi bilittifak iradei hayriyet-ifadene mütabeat ederek badi-i fesad olan gürûhi eşkıyanın def' ü ref'ine gayret ve şu ihtilâl ve fesadın biran akdem hüsn-i teskinine ihtimam ve dikkat eylemeleri hususu Haleb kadısına ve müftü ve ulema ve şurefasına ve vucuh ve yeniçeri zabiti ve sair zabitan ve ocaklusun ave bil-cümle ahali ve ehl-i irz gürûhuna hitaben mahsus emr-i şerifim isdar ve tisyariyle tavsiye ve tenbih kılınmış ve halen Adana valisi ve ilhakan Üzeir ve Beylan sancakları mutasarrıfı düstur-ı mufahham vezirim Mehmed Celâlüddin Paşa dâme iclaluhu seninle bil-muhabere asker ve cebhane ve mühimmat vesair cihat ile lâzime-i muaveneti minküll-il-vücuha icraye gayret ve ledel-iktiza matlûb ider isen kendusi dahi bin-nefs irişmeğe müsaraat itmek ve Kayseriye mutasarrıfı Ebubekir dâme ikbaluhu dahi kapısı halkı ve te-

1] Mühimme-i Mektume defteri No. 8

darük idebildiği asker ile heman maiyetine irişmek üzere tayin olunmuş ve Bağdada gitmek üzere Halebe müteveccihen esna-yı rahda olan topcuların dahi maiyetine memuriyetleri için ferman-ı celil-ül-unvanım gönderilmiş ve hâlâ Selânik sancağı mutasarrıfı düstur-ı mükerrerem vezirim Süleyman Paşa dâme iclâluhu tarafından bahren matlûb eylediğin iki bin nefer güzide piyade askeri acaleten eriştirmek üzere Sadr-ı Azam canibinden müşârünileyhe müekkeden yazılmış olub hamil-i mühr-i hümayunum olmuş ve betahsis unvan-ı Serdar-ı Ekremî ile kesb-i imtiyaz itmiş esdika-yı vükelâ-yı seniyyemden olarak hakkında bil-vucuh hüsn-i zan ve itikad ve bihakkin teveccühat ve itimad-ı hidîvanem derkâr ve kâffe-i umurunda müstakillün bir-re'y ve müstebiddün bil-emr vezir-i dirayetsemirim olmanla sana ez hercihet ruhsat-ı kâmile-i tacdaranem mebzul ve bîdirîğ idüğü aşikâr olmağla hakkında şükürü şikâyet ve nik ü bed tahrir ve işaretin nezd-i Devlet-i Aliyyemde müsmir ve müessir olduğu müstağni-i tarif ve iş'ar olmağla göreyim seni mecbur ve meftur olduğun kemal-ikâr şinas-i ve dirayet ve vefk-ı rüşd ü sadakat muktezası ve istiklâl-i tamme ve ruhsat-ı kâmilen lâzimesi üzere bu babda lâzımgelen tedabir-i sıyanet-i rekabeyi icra ve bir maddede namülâyim vaz' u halet vukua gelmemesine dikkat ve itina iderek ve vucuh ve ehl-i ırz güruhunu taltif ve celb eyleyerek şu tekevün ve tahaddüs iden ihtilâlin hüsn-i indifama sarf-ı himmet ve badi-i fitne ve fesad olanlar kimler ise bihavl-illahi tealâ def' ü tenkilleriyle Halebin gereği gibi taht-ı rabîta ve nizama idhaline bezli celi-i miknet eylemen fermanım olmağın kemal-i ruhsat ve istiklâlini havi işbu emr-i celilül-kadrim isdar ve ile tisyar olunmuş. İmdi senin şimdiye değin bunca hutur-i cesîmede vukua gelen hidemat-ı sadıkanen nezd-i inayet-vefedi dilâveranemde malûm ve kâffe-i etvar ve harekât-ı dirayet-mendanen makbul idüğü emr-i gayr-ı mevhum olmağla bu maddede dahi akılâne hareket ve mukteza-yı rüşd ü fetanet ve mubtega-yı istiklâl ve ruhsatın üzre biran akdem def' ü teskin-i fitne ve fesade ikdam ve gayret ve vucuh ve ehl-i ırz güruhunu tarafına celb ve istimale ile ihtilâl-i merkumun zuhuruna sebep olan şakavetkârın baavn-i Bari mürâfaa ve tedmir ve tenkilleri hususuna vel-hasıl Halebin el-hak nizam ve intizamına sarf-ı vus'u kudret eylemen irade-i seniyye-i cihandaranem muktazasından idüğü ve senin takviye-i bazu-yi iktidarını mucib olur kâffe-i vesail ve halâtın istihsaline taraf-ı şahanemden lâzımgelen himmetde tecviz-i terahi olunmayacağı malûm-ı sadakat-melzumun oldukda ana göre amel ve harekete ve senden memul ve bu ane değin meşhud-ı padişahanem olan muham-ı esbabı ve dirayet ve kârdânayi ve şecaat levazımını bu babda dahi ibraz ve izhar ile hakkında derkâr ve anen feanen tezayüdü bedidar olmakda olan teveccuhat-ı maahasin-ayat ve teattüfat-ı mekâri-mgayat-ı

tâcdaranemi teyide nisar-i cehd ü takat ve lâzım-ül-inha olan ahval ve asarı peyderpey Derisaadetime tahrir ve inhaye müsareat eylemen babında

Evasit-i M. 235 (muharrem 1235 ortaları=İkinciteşrin 1819 başları)

V

İşbu Emr-i Âli ledel-vurud emr u irade-i şahane mucebince istisal ve izale-i erazil ve eşkiya hususuna kemal-i ihtimam ve ikdam olunarak saye-i meramhim-vaye-i hazret-i zillul-lahîde ber vefk-ı rıza-yi cenab-ı şehinşahî erazil ve eşkiya tenkil ve izale ve tathir ve tasfiye-i memleket ile emr-i asayış-i güruh-ı ehl-i ırz ve aceze ve mesakîn ve fukara-yı raiyet istihsal ve istikmal olunmağla cenab-ı hazret-i padişah-i âlem ve şehriyar-ı İskender-tev'em efendimiz hazretlerinin deymumeti ed'iyesine ağaz ile saye-i adalet-vaye-i mülûkânelerinde bil-cümle muhalifinin kahr u tedmir olmalarını cenab-ı perverdigârden istid'a iderek maslahatın hitam bulmuş olduğunu natik müşarünileyhin varid olan tahriratiyle ilâm-ı mazmunu ba Emr-i Âli şerh virildi

27 Ca 35 (27 cümaziyelevvel 1235 = 12. III. 1820)

VI

Haleb molla ve müfti ve sair ulema ve şürefa ve vucuh ve yeniçeri zabiti ve sair zabitan zide mecduhume ve ocaklu ve bil-cümle ehali ve ehl-i ırz güruhu zide kadrühüme hüküm

Bu esnade Helebde bazı erbab-ı şekavet ve mefsedet ihtilâs-ı fırsat ile firarî eşkiyaya hufyeten haberler irsal ve ber takrib derun-i Halebe celb ve idhâl birle bîvech iş'al-i naire-i fesad ve ihtilâl ederek hâlâ valileri olan Sadr-ı esbak düstur-ı mükerrerem vezir-i gayret-semirim Hurşid Ahmed Paşa dâme iclâluhunun dairesi halkından bazılarının sakin oldukları mahalle ve hanelere hücum ve iktiham ve muharebeye ikdam eyledikleri ve ulema ve vucuhdan ekseri keyfiyeti bil-müşahede derhal canib-i müşarünileyhe varub her biri Devlet-i Aliyyemin bende-i fermanber ve çaker-i sadakat-güsteri olduklarını beyan ile isbat-ı müddeaya-yi rizacuyî itdikleri ve el-haletü hazihi iç kale ve bazı kapular ı müşarünileyhin hıfzında olarak tarafından ceng ü cidal olunmakta iduği bil-ihbar vasıl-ı samia-ı şehriyaranem olmağla müşarünileyh hâmil-i mühr-i hümayunum olmuş ve betahsis unvan-ı Serdar-ı ekremî ile kesb-i imtiyaz itmiş fukara-perver ve usul-i raiyyet-perverîye vukufu cümle indinde bedihî ve azher, asdika-yi vükelâ-yi saltanatımdan olduğu malûm ve müsellemler ve vardığı mahallerde insaf ve dadı ken-

duye pişe ve imar-ı memleket ve asayiş-i hal ve aramış-i bal-i raiyyeti fikr ü endişe idegeldiği ve hususiyle Halebe vurudundanberi kimesneye bilâmu-cib bir gûna cevır ve ezası işidilmediği emr-i gayr-i mübhem iken keyfiyet-i mezkûrenin vukuu bais-i istiğrab ve badi-i isti'cap ve bu babda Haleb vucuhunun ibaraz-ı sadakat birle valilerinin yanına gelüb mukteza-yi şime-i fermanberfiyi icraye gayretleri mucib-i mahzuziyet-i bîhisab olmuşdur. Cenab-ı rabb-i muin o makule asdikayi her halde berhordar ve muhalifini karfın-i kahr ü demar eyleye. Halebin bazı eşkiyası mukaddemlerde eyalet-i merkumeye istilâ ve emanet-i cenab-ı kibriya olan fukara ve zuafa ve raâ-ya ve berayaya enva-ı cevır ü mezalime ictira itmiş ve bayağı ehl-i ırz olanlar ellerinde esir gibi kalmış iken lillâh-il-hamd zaman-ı adalet-iktiran-ı cihandaranem her taraftan erbab-ı taaddiyatın ref' ü def'i ile cümlelerin refah ve emniyeti madde-i hayriyesi husule gelmiş ve eyalet-i Haleb dahi bunca himmet ve ikdam ile vucud-ı eşkiyadan tasfiye ve tathir kılınmış olduğuna binaen şimdi bunların meram-ı habaset-encamları yine evvelki gibi Halebi yed-i tegallüblerine almak daiye-i fasidesinden ibaret ve bu surete aceze-i raiyet ve ehl-i ırz ve bil-cümle sükkân-ı vilâyet haklarında ne derece muzir ve riza-yı meyamin-irtiza-yı cihandaraneme dahi ne mertebelerde münafi ve mugayir idüğü vareste-i kayd ü işaret olub eşkiya-yi merkumenin alaeyyihal def' ü tenkilleriyle taheddüs iden fesat ve ihtilâlin külliye izale ve imhası irade-i katıa-i cihandaranem muktezasından olmağla siz ki mevlâna ve müfti ve ulema ve vucuh ve zabitan yesair-i mumaleyhimsiz ber mukteza-yi diyanet ülül-emre itaat her halde mucib-i selâmet ve hilâfı harekete mübaderet dünya ve âhirette muris-i peşimanî ve nedamet olduğu keyfiyetini etrafiyle teemmül ve mülâhaza ve selâmet-i halinizi ve maslehatın netice-i müdhîşesini küçük ve büyük güzelce tefekkür ve mutalâa birle mukteza-yi sadakat ve diyanetiniz üzere cümle bil-ittifak valiniz müşarünileyhin her halde emr ü re'yine mütabaat iderek badi-i fesad olan güruh-ı eşkiyanın def' ü ref'ine gayret ve şu ihtilâl ve fesadın bir an akdem hüsn-i teskiniyle tahsil-i riza-yı hümayunuma ihtimam ve dikkat ve olvechile isticlâb-ı hüsn-i teveccühât-ı şahaneme mübaderet eylemeniz fermanım olmağın mahsusan işbu emr-i celil-ül-kadrim isdar ve ile tisyar olunmuşdur İmdi tekevvin iden ateş-i fitne ve fesadın bir gün evvel def' ü teskini matlûb-ı hidîvanem idüğü ve bu babda iğmaz ve tesamüh vukua gelür ise sonra vehamet ve nedameti müşahede olacağı malûmunuz oldukda bervech-i meşruh amel ve hareket ve ihtilâl-i merkumun serian def'iyle irade-i mülûkânemi icraye bil-ittifak şıtab ve sür'at ve olvechile memleketinizi rehîn-i hasar olmakdan ve bunca nisvan ve sıbyanı ayaklar altında

kalmakdan vikayet ve hilâfından gayet-ül-gaye tehaşi ve mücanebet eylemeniz babında

Evahir-i M. 235 (Muharrem 1235 sonları = İkinciteşrin 1819 ortaları)

VII

İşbu emr-i âli müşarünileyhe led-el-vürud derhal vali-i müşarünileyh Hazretleri tarafına arıza tahrir olunarak çifte tatar ihrac ve keyfiyet-i memuriyetini beyan ile Haleb valisi müşarünileyh tarafından ne gûna iane murad olunur ise ana göre hareket kılınacağı ifade ve iş'ar olunmağla mukaddema arz ve beyan eylediği üzere Diyarıbekir gailisi bertaraf olarak kethüdası şimdilik irade-i seniyyeye intizaren tehir ve vali-i müşarünileyhin ol esnada asker matlûb buyurduklarına mebni der'akab asker irsal ve tesyir olduğundan gayri cephane matlûbuna dair dahi emirnamesi varid olduğundan on yedi yük cephane ifraz ve seyr-i seri ile gönderilmiş ise de memuriyetinden sonra müşarünileyh tarafından dahi ne gûna ianet ve imdad irade buyurulur ise ol vechile infaz ve icrası hususuna bezl-i mahasal-i vüs' u miknet kılacağını ve müşarünileyh Devlet-i Aliyyenin bendesi olarak ne gûna irade buyurulur ise ana göre hareket fariza-i zimmeti idüğünü natik varid olan tahrirat mazmunu bâ ferman-ı âli şerh verildi.

15 safer 35 (3.XII.1819)

VIII

Hâlâ bil-istiklâl Haleb valisi Sadr-ı esbak vezîrim Hurşid Ahmed Paşa dâme iclâlühuya ve dergâh-ı muallâm Kapucubaşılarında olup bundan akdemce meadin-i hümayunuma memur kılınan İbrahim dame mecduhuye hüküm

Sen ki Kapucubaşı-i mumaileyhsin meadin-i hümayunum emaneti bundan akdemce düstur-ı mükerrerem vezîr Nurullah Paşa dâme iclâluhunun uhdesinden sarf ve tahvil ile sabika Hudavendigâr ve Kocaili sancakları mutasarrıfı düstur-ı müfahham vezîrim Seyyid Ahmed Paşa dâme iclâlühuya tevcih olunub sen dahi müşarünileyh Nurullah Paşayı savb-ı memuriyete izam ve irsal ve halef-i müşarünileyhin vürudüne kadar meadin-i hümayunumun sekte ve halelden vikayesi esbabını istihsal etmek üzere mahsus emr-i şerifimle memur ve tâyin kılınmış isen de el-haletü hazihi müşarünileyh Nurullah Paşanın memuriyet-i mezkûresine azimetine hacet

kalmamış ve halef-i müşarünileyhin vusuline kadar meadin-i hümayununda ikamet ve umur-i lâzimeyi idare ve rüyet eylemesi hususu mahsus emr-i şerifim isdariyle kenduye tenbih ve iş'ar olunmuş olmakdan naşi ba'dezin senin oltarafda ikametini mucib bir madde kalmadığı aşikâr ve bu esnada Halebde tekevün iden fesab ve ihtilâle mebni Haleb valisi müşarüniley maiyetinde asakirperver ve işe yarar sergerdegânının eşedd-i lüzûmu olduğu zâhir ve bedidar olduğuna binaen tedarük idebildiğin asakir ile bin-nefis Haleb valisi müşarünileyhin maiyetine memuriyetin hususuna irade-i seniyye-i padişahanem taallûk idüb olbabda Hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı mülûkânem şeref-paş-ı sahife-i sudur olmağla vusul-i emr-i celil-ül unvanımda oltarafdan heman hareket ve tedarük edebildiğin asakir ile serian ve acilen Halep valisi müşarünileyhin maiyetine erişüb herhalde emr ü re'yine mütabaat ve tâyin ve istihdam eylediği hidematın tediyesine sadikane sa'y ü gayret iderek icra-yi mukteza-yi memuriyete ikdam ve mübaderet eylemen fermanım olmağın memuriyetini havi işbu emr-i celil-ül-kadrim isdar ve... ile tisyar olunmuşdur İmdi işbu emrim tarafına vardığı gibi mukteza-yi memuriyet ve sadakatın üzere tedarüki hayyiz-i imkânda olan asakir ile derhal hareket ve muaccelen müşarünileyin maiyetine irişüb herhalde emr ü iradesi üzere icra-yi levazim-i kâr-şinası ve memuriyete lâyük dermiyan-ı gayret eylemen kat'î matlûb-ı mülûkanem idüğü ve bu babda iğmaz ü rehavet ve teenni ve betaet bir vechile caiz olmadığı malûmun oldukda bervech-i meşruh amel ve harekete müsareat ve hilâfından ziyade hazer ve mücanebet eyleyesin ve sen ki vezîr-i müşarünileyhsin Kapucubaşı-i mumaileyh mukteza-yi memuriyeti üzerine maiyyetle ledel-vusul hidemat-ı lâzimedede istihdamı hususuna bezl-i cehd ü miknet eylemen babında

Evasit-i safer 235 (Birincikânun 1819 başları)

IX

Selânik naibine ve vücuh-ı memleket zîde -
mecdühüme hüküm.

El-haletü hazihi Haleb'de tahaddüs iden ihtilâle mebni Selânik'den mahiyelu olarak iki bin nefer güzide piyade asker tertib ve sefine ile Lazkiye iskelesine irsal ve tesrib olunması hususu halâ bil-istiklâl Haleb valisi Sadr-ı esbak düstur-ı mükerrerem vezîrim Hurşid Ahmed Paşa dâme iclâluhu tarafından bundan akdemce sabıka Selânik sancağı mutasarrıfı düstur-ı müfahham vezîrim Süleyman Paşa dâme iclâluhuye tahrir olunmuş ve badehu asakir-i merkumenin bir kadem akdem

müşarünileyh canibine irişdirilmesi için Sadrıazam canibinden müşarünileyh Süleyman Paşaya müekkid tahrirat gönderilmiş ise de müşarünileyh Selânik'e azimet itmek üzere esna-yı rahda iken tahrirat ı merkume tarafına vasıl olmuş ve henüz Selânik'e vürud itmeksizizin bil-icab liva-i mezbur uhdesinden sarf ve tahvil ile kenduye Tırhala sancağı tevcih olunmuş olduğundan bahisle asakir-i mezkûre hususunda ne vechile irade-i seniyyem sunuh ve sudur ider ise olvehile amel ve hareket edeceğini müşarünileyh bu defa der-i bar-ı şevketkarar-ı mülûkâneme tahrir ve inha idüb müşarünileyh Hurşid Paşa asker-i mezkûru müşarüleyh Süleyman Paşadan talep itmeyüb Selânik tarafından talep itmiş olduğundan keyfiyet halâ Selânik sancağı mutasarrıfı düstur-ı mükerrerrem vezirim Şerif Sırrı Selim Paşa dâme iclâluhuye yazılmış ise de müşarüleyh Selânik'e gelinceye değin vakit geçeceği zâhir ve bu husus mevadd-ı saireye bir vechile makis olmayub Haleb valisi müşarüley maiyetinde güzide ve mutena külliyyetlu asakirin eşedd-i lüzumu olduğu bedihî ve bâhir olmağla siz ki nâib ve vücuh-ı mumaileyhimsiz bu maddede müşarüleyh Selim Paşanın vusulüne bakılmıyarak zikrolunan iki bin nefer mahiyelu piyade askeri bu emrim vardığı gibi heman marifetiniz ile tedarük ve serian irsal eylemeniz hususuna irade-i seniyye-i padişahanem teallük idüb olbabda hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı tacdaranem şeref-paş-i sahife-i sudur olmağla bu babda aslâ ve kat'a vakit geçirmeyüb Haleb valisi müşarüleyhin Selânik'den matlûbu olan iki bin nefer aylıklı piyade asakiri gayet güzide ve mutena olarak marifetiniz ile serian ve âcilen tedarük birle sefine ile Lazkiye iskelesine ve andan bir kadem akdem maiyyet-i müşarüleyhe irişirmeğe bil-ittifak vufur-i sa'y ü gayret eylemeniz fermanın olmağın tenbihen ve ikdamen mahsusen işbu emr-i celil-ül-kadrim isdar ve.... ile tisyar olunmuşdur. İmdi müşarünileyhın vusulüne talik olunmıyarak salif-ül-beyan iki bin nefer mahiyelu piyade askeri bir an akdem marifetiniz ile tedarük idüb sefine ile Lazkiye iskelesine ve andan maiyyet-i müşarüleyhe sevk ü irsale bigayet ikdam ve müsareat eylemeniz kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu maddede içmaz ve rehavet ve teenni ve betaet bir vechile caiz olmadığı malûmunuz oldukda bervech-i meşruh amel ve harekete ve infaz-i emr u irade-i tacdaranemle ibraz-ı hüsn-i hizmet ve sadakate bil-ittihad ikdam ve mübaderet ve hilâfından ziyade tehaşi ve mücanebet eylemeniz babında.

Evasıt-ı S. 235 (Safer 1235 ortaları = Birincikânun 1819 başları)

X

Bu hususa dair vurud iden ilm u haber zir-i defterde mukayyedir. İşbu emr-i âfi beş yüz nefer alûfelu asker tedarüki ve beher nefere otuzar kuruş navul virilmek üzere kat'î pazar idüb sefine reisleriyle vaki olan mukavelesi vechile navul-ı mezkûrun nısfını Selânik müteselimi Ahmed Tevfik Bey tarafından bil-istidane bervech-i peşin îta ve nısf-ı aharı dahi asakir-i mezkûre iskele-i merkume ba'd-el-vusul müşarünileyh tarafından verilmek üzere zikrolunan beş yüz neferi sefineye irkâben iskele-i merkume îzam etmiş olduğunu mübeyyin mîr-i mumaileyhin varid olan arızası rikâb-ı mülûkâneye arz ile meşmul-i enzâr-ı cenab-ı padişahî olmağla mazmunu virilen emrin kaydı balâsına şerh virilmek mazmununda sâdır olan ferman-ı âfi mucebince şerh virildi.

25 rebiülevvel 35 (11. I. 1820)

XI

Ayıntab naibine ve müfti ve sair ulema ve şürefa ve vucuh ve serdar ve sair zabitan ve ocaklu ve bil-cümle ehaliye hüküm [1]

Bu esnada Halebde bilâ - mucib fesad ve ihtilal tekevvün iderek Halebin ülema ve vucuhu halâ bil-istiklâl Haleb valisi sadr-ı esbak dustur ve zirim Hurşid Ahmed Paşa dâme iclâluhunun yanına gelüb Devlet-i Aliyyem kulluğunda sabit - kadem olduklarını beyan birle izhar-ı sadakat eylemiş olduklarına mebni bu def'a Ayıntab vucuhu dahi keyfiyeti bil-istima derhal canib-i müşarunileyhe varub ibraz-ı levazim-i fermanberî ve isbat-ı müddea-yı rıza-cuyî itmekde olduklarını vali-i müşarünileyh bu def'a der-i barı şevketkarar-ı mülûkaneme inha ve iş'ar idüb müşarünileyh hamil-i mühr-i hümayunum olmuş ve bettahsis unvanı serdar-ı ekremî ile kesb-i imtiyaz itmiş, fukara - perver ve usul-i raiyyet-güsteriye vukufu cümle indinde bedihî ve azhar esdika-yı vükelâ-yı saltanat-ı seniyyemden olduğu malûm ve müselleme ve vardığı mahallerde insaf ve dadı kendüye pîşe ve imar-ı memleket ve asayiş-i hal ve aramiş-i bal-i raiyyeti fikr ü endişe idegeldiği ve hususiyle Halebe vurudundan beri kimesneye bivech bir gûna cevri u ezası işidilmediği emr-i gayr-ı mübhem iken keyfiyet-i mezkûrenin vukuu bais-i istiğrâb ve badi-i isti'câb ve bu babda Ayıntab vucuhunun ibraz-ı sadakat birle müşarünileyh yanına varub mukteza-yı şime-i fermanberîyi icraya gayretleri mucib-i mahzuziyet-i bihisâb olmuşdur. Cenab-ı rabb-ı muin o mekule esdikayı her halde berhordar ve mu-

[1] Mühimme-i mektume defteri, No. 8.

halifini karin-i kahr u demar eyleye. Halebin bazı eşkiyası mukaddemlerde eyalet-i merkumeye istilâ ve emanet-i Cenab-i kibriya olan fukara ve zuafa ve raaya ve berâyaya enva-ı cevr u mezalime ictira itmiş ve ba-yağı ehl-i irz olanlar ellerinde esir gibi kalmış iken leh-ül-hamd zaman-ı adalet-iktiran-ı cihandaranemde her taraftan erbab-ı teaddiyatın def' ü ref'i ile cümlelerin refah ve emniyeti madde-i hayriyesi husule gelmiş ve eyalet-i Haleb dahi bunca himmet ve ikdam ile levs-i vücûd-ı eşkiyadan tasfiye ve tathir kılınmış olduğuna binaen şimdi bunların meram-ı habaset-encamları yine evvelki gibi Halebi yed-i tegallüblerine almak daiye-i fasidesinden ibaret ve bu suret aceze-i raiyyet ve ehl-i irz ve bil-cümle sükkân-i vilâyet haklarında ne derece muzır ve rıza-yı meyamin-irtiza-yı cihandaraneme dahi ne mertebelerde münafi ve mugayır idüğü vareste-i kayd u işaret olub eşkiya-yı merkumenin alâeyyihal tenkilleriyle tehdüs iden fesad ve ihtilâlin külliye izale ve imhası irade-i katia-i cihandaranem muktazasından olmağla siz ki naib ve müfti ve ulema ve vucuh ve zabitan vesair-i mumaileyhimsiz ber mukteza-yı diyanet ulul-emre itaat her halde mucib-i selâmet ve hilâfı harekete mubaderet dünya ve âhiretde mûris-i peşimanî ve nedamet olduğu keyfiyetini etrafiyle teemmül ve mülâhaza birle mukteza-yı sadakat ve diyanetiniz üzere cümleleriz bil-ittifak müşarüneyhin her halde emr u re'yine mütâbeat iderek badi-i fesad olan gürüh-i eşkiyanın def' u ref'ine gayret ve şu fesad ve ihtilâlin biran akdem hüsn-i teskiniyle tahsil-i rıza-yı hümayunuma ihtimam ve dikkat ve olvehile isticlâb-ı hüsn-i teveccühât-ı şahaneme mubaderet eylemeniz fermanım olmağın şerefaş-i sudûr olan hatt-ı hümayun-i mevhibet-makrun-ı mülûkânem mucubince işbu emr-i celil-ül-kadrim isdar ve ile tisyar olunmuşdur. İmdi Halebde tekevün iden ateş-i fitne ve fesadın bir gün evvel def' u teskini emr-i kat'î-i mülûkânem idüğü malûmunuz oldukda bervech-i meşruh amel ve harekete bil-ittifak ikdam ve müsareat eylemeniz babında

Evahir-i safer 35 (Birincikânun 1819 ortaları)

XII

Halen Adana valisi ve ilhakan Uzeir (Azir) ve Bilân sancakları mutasarrıfı vezîrim Mehmed Celâlüddin Paşa dâme iclâluhuya hüküm

Sen ki vezîr-i müşarüleyhsin Halebde vukubulan ihtilâl ve fesada mebnî halâ bil-istiklâl Haleb valisi olan Sadr-ı esbak düstur-ı mükerrrem vezîr Hursid Ahmed Paşa dâme iclâluhu tarafına asker ve zabîre ve cepbane ve mü-

himmat cihetiyle lâzime-i muavenet ve müzaheretin icrasına dikkat ve bil-iktıza müşarünileyh taleb ider ise Derisaadetimden istizana hacet bırakmıyarak bin-nefs ol canibe irişmeğe müsareat eylemek hususu bundan akdemce şerefiz-i sudûr olan emr-i celil-ül-kadrimle sana tavsiye ve iş'ar kılınmış olmakdan nâşi mukteza-yı fermanberî ve sadakat ve lâzime-i imtisalgüsrî ve gayretin üzere derhal üç dört yüz mikdarı piyade ve süvari ile on yedi yük cepbane gönderilmiş olduğundan bahs ile memur olduğun vechile bin-nefs hareketini müşarünileyh sana yazmış olduğunu bu def'a der-i bar-ı şevketkarar-ı mülûkâneme inha ve tahrir idüb suret-i iş'arına nazaran Heleb eşkıyası kemal-i galeyan üzere olarak müşarünileyhin takviye-i bazı-yı iktidarını mucib olur vesail ve halâtın istihsal ve istikmali vacibattan ve bu cihetle senin bir an akdem ve bir saat mukaddem oltarafa vüsulün icab ve ictıza eylediği vazıhattan olmağla eğer şimdiye kadar hareket itmemiş isen bu emrim vardığı gibi dakika-i vâhide vakit geçirmeyüb kuşakdaşlık gayretini ve namus-ı vezareti bil-mülâhaza haman asakir-i külliye istishabiyle bin-nefs hareket ve serian ve âcilen oltarafa irişüb müşarünileyhin re'y ve tedbirine muvafakat birle şu Haleb eşkıyasının bir an evvel tedmir ü tenkilleriyle gaile-i merkumenin hüsn-i indifana bil-ittihad vufur-ı sa'y ü gayret eylemen fermanım olmağın bu def'a celâdet-riz-i sudûr olan hatt-ı şerif-i şevket-redif-i padişahanem mucibince istical-i memuriyetini havi işbu emr-i şerifim isdar ve icalet ile itare ve tisyar olunmuşdur. İmdi senin şu günlerde asakir-i vefire ile bin-nefs Haleb tarafına vusulün irade-i katia-i cihandaranem muktezasından idüğü ve bu emr-i ehemde batıane hareket ve imrar-ı vakt misillu vaz' u halet bir vechile caiz olmadığı malûmun oldukda ona göre amel ve harekete ve icra-yı lâzime-i memuriyetle ifa-yı mukteza-yı kâr -şinası ve hamiyete bezl-i cehd ü miknet ve serian hareketinle müşarünileyh tarafına vâsil olduğunu der-i bar-ı übbühet-karar-ı hidîvaneme tahrir ve işaret ve hilâfından begayet ittika ve mücanebet eylemen babında.

Evahir-i safer 235 (Birincikânun 1819 ortaları)

XIII

Bu dahi

Halen bil-istiklâl Haleb valisi Sadr-ı esbak vezîrim Hurşid
Ahmed Paşa dâme iclâluhuya hüküm

Sen ki vezîr-i gayret-maâsir-i müşarünileyhsin Haleb'de tekevvün ve tahaddüs iden fesad ve ihtilâle mebni Hudeydf aşireti şeyhi Hamud

El-İbrahim dimekle maruf leim Hama tarafında mevcut olan firarîleri alub ber takrib idhal eylediği tarafından tahkik olunarak verasından asker tayiniyle takib ve muharebe olunmuş ise de ele götürülemeyüb yine Hama canibine kaçmış ve bu vechile merkumun hiyaneti zuhur itmiş olduğundan bahisle vücud-ı mel'anet - alûdunun ruy-i arzdan izalesi lâzimedden idüğü bu def'a tarafından der-ibar-ı şevket-karâr-ı mülûkâneme tevarüd iden tahriratda derc ve iş'ar kılınmış olub bu makule şakavet-pîşenin idamı mukteza-yi mülkdârîden olmakdan naşi tertib-i cezası hususuna irade - isabet-ifade-i tacdaranem taallûk idüb olbabda hatt-ı hümayun-ı mehabet-makrunum celâdetrîz-i sudûr olmağla mukteza-yi kâr-şinası vû reviyet ve mübtega-yi umur-agâhî ve dirayetin üzere merkumun izale-i vücudiyle ser-i maktuunu der-i bar-ı ibret-şiar-ı padişahaneme irsale ihtimamı ve dikkat eylemen fermanım olmağın mahfiyen ve mesturen işbu emr-i şerifim isdar ve memhuren ile tisyar olunmuşdur. İmdi merkum ele getirilüb idam olunması matlûb-ı şahanem idüğü malûm-ı fatanet-melzumun oldukda beryech-i meşruh amel ve harekete ve icra-yı ferman-ı kaza-cereyanımla ifa-yı levazım-i reviyetkârî ve sadakate bezl-i cehd ü himmet eylemen babında.

Evahır-ı safer 235 (Birincikânun 1819 ortaları)

XIV

İcra olunduğunu mübeyyin müşarünileyhin varid olan tahriratı şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayun mucubeince ba ferman-ı âlî şerh virildi.

7 B. 35 (7 receb 1235 = 20.IV.1820)

XV

**Halen bil-istiklâl Haleb valisi Sadr-ı esbak vezîrim Hurşid
Ahmed Paşa dâme iclâluhuya hüküm**

Halebde bir takım erazil ve eşhasın mütecasir oldukları fesad ve şakavet bazı habasetkârânın tahrik ve iğvalarından neş'et itmiş idüğü malûm ve aşikâr ve o makule mûkız-i fitne ve ihtilâl olanların itdikleri mel'anet yanlarına bırakılmak bir vechile caiz olmadığı müstağni-i beyan ve aşikâr olduğuna binaen nam habisin ihtilâl-i mezkûre sebep ve bais olduğu ve lâzım-ül-izale bir hain idüğü tahkik olunub merkumun idam ve izalesiyle emsaline ibret kılınması hususuna irade-i seniyye-i mülûkânem taallûk idüb olbabda hatt-ı hümayun-ı celâdet-makrunum mehabetrîz-i sudûr olmağla sen ki vezîr-i gayret-maâsir-i müşarünilehsin vüsul-i

emr-i şerifimde merkumu ele getürüb ceza-yı lâyikını tertib ve icra keyfiyeti der-i bar-ı übbühet-karar-ı padişahaneme tahrir ve inhaya müsareat eylemen fermanım olmağın mektümen ve mahfiyen işbu emr-i celil-ül-kadrim isdar ve..... ile tisyar olunmuşdur. İmdi merkumun izale-i vücud-ı mefsedet-alûdu matlûb-ı şahanem idügi malûm-ı reviyet-melzumun oldukda bervech-i meşruh amel ve harekete ve icra-yı ferman-ı kaza-ceryanıma bezli cehd ü miknet eylemen babında.

Evahır-ı safer 35 (Birincikânun 1819 ortaları)

XVI

Halen bil-istiklâl Haleb valisi Sadr-ı esbak vezîrim Hurşid
Ahmed Paşa dâme iclâluhuya hüküm

Bu def'a Halebde bir takım erazil ve eşhasın mütecasir oldukları fesad ve şekavet bazı habasetkârânın tahrik ve işvalarından neş'et itmiş idügi malûm ve aşikâr ve o mkule mûkız-i fitne ve ihtilâl olanların ittikleri mel'anet yanlarına bırakılmak caiz olmadığını beyan ve iş'ar ve maslahat hitam bulub eşkiya-yı Haleb'in bazıları ahz ü girift ve cezaları tertib olunmuş ve bazıları dahi firar itmiş olduğundan işbu emr-i âlî bagalde hıfzolunmak için Haleb valisinin varid olan tahriratı şerefyafte-i sudûr olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrun-ı şahane mucebince ba ferman şerh verilüb emr-i âlî bagalde hıfzolunmuştur.

7 B. 35 (7 receb 1235=20.IV.1820)

XVII

Kezalik

İşbu emr-i âli mahalline led-el-vürud ser-i cumhur-ı eşkiya Kahpe oğlu nam mefsedetkâr ismi tahririyle idam olunduğunu mübeyyin müşarünileyhin varid olan tahrirat mazmunı şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayun-ı şahane mucebince ba ferman-ı âli şerh virildi.

7 B. 35 (7 receb 1235 = 20.IV.1820)

(Arkası var)